

Definiëring en empirische toetsing van de eigenheid van Haptotherapie als lichaamsgerichte therapievorm (Leuven, 2009)

Onderzoek door masterstudent Anky de Frangh, o.l.v. Prof. Dr. Mia Leijssen
Katholieke Universiteit Leuven
Faculteit psychologie en pedagogische wetenschappen
Afdeling Psychotherapie en Dieptepsychologie

Vijftien haptotherapeuten, allen met minimaal 5 jaar ervaring, namen op verzoek van de Vereniging van Haptotherapeuten (VVH) deel aan een breed (promotie)onderzoek van Mathias Dekeyser, o.l.v. Prof. Dr. Mia Leijssen, naar 'Helpende en storende processen in de lichaamsgerichte psychotherapie'. Daarin maakten de volgende therapeutische richtingen deel uit: Pessotherapie, Haptotherapie, Focusing, Mindfulness, Cliëntgerichte therapie, Body-Mind therapie, Gestalt-therapie, Autogene Training en Danstherapie. Omdat in al deze richtingen met de mens gewerkt wordt met aandacht voor de eenheid tussen lichaam en geest (of ziel, of thymos), past de haptotherapie daarbij.

Van de 15 haptotherapeuten zijn in totaal 26 cliënten in het onderzoek meegenomen.

Anky de Frangh heeft met gegevens uit dit brede onderzoek voor de haptotherapie een **kwalitatief onderzoek** opgezet naar de eigenheid van de haptotherapie tussen deze andere richtingen. Omdat het een klein onderzoek betreft kunnen er uiteraard geen definitieve conclusies uit getrokken worden.

Het is het eerste kwalitatieve onderzoek naar haptotherapie, een begin waar op voortgebouwd kan worden. De literatuur die door de commissie wetenschap en onderzoek van de VVH is aangedragen is door Anky de Frangh goed bestudeerd en helder weergegeven. Ze wijst daarbij ook op de punten waar de theorie op aannames is gebaseerd die nog niet onderzocht zijn. Dat geeft ingangen voor vervolgonderzoek. En volgende studenten of promovendi kunnen hieruit putten.

De hypothese die gedeeltelijk werd bevestigd luidde: 'Er komt door de behandeling heen bij cliënten meer openheid voor het eigen lichaam en de eigen gevoelens dan bij andere lichaamsgerichte therapieën.'

Vanuit dit onderzoek worden *zeer goede aanbevelingen voor toekomstig onderzoek* gedaan, door de onderzoekster en aangevuld door de commissie wetenschap en onderzoek van de VVH.

1. Aanbevolen wordt om vanuit het onderzoeken van overeenkomsten en verschillen met andere lichaamsgerichte therapieën, in contact met deze therapieën, de haptonomische theorie verder te ontwikkelen. Dat zou kunnen helpen om de theoretische 'vaagheid' te verminderen.
2. Ook wordt aanbevolen om eigen meetinstrumenten ontwikkelen. De commissie wetenschap en onderzoek van de VVH zou graag zien dat er een vragenlijst of subschaal wordt ontwikkeld over *haptonomisch contact*, dat in zijn rijkdom van theorievorming niet vervat is in vragenlijsten die vanuit de psychologie komen.
3. De commissie wil in onderzoeken voortaan zeer nauw betrokken zijn bij de formulering van de hypothesen.
4. Haptotherapeuten zeggen waarde te hechten aan het ervaren en *verwoorden van gevoelens*. Dat verwoorden kon niet bevestigd worden. Nader

onderzocht zou kunnen worden of dat aan het gebruikte meetinstrument heeft gelegen, of dat haptotherapeuten in de praktijk toch minder gericht zijn op het verwoorden van gevoelens dan ze zelf denken.

5. Empathie is in het onderzoek gemeten met vragen die gaan over 'lichamelijke empathie': het meevoelen met de ander, ook in je eigen lichaam. Het *spiegelen en teruggeven van gevoel*. Dit is iets anders is dan het affectief aanrakende aanbod van de haptotherapie. De commissie w & o pleit voor *het maken van een subschaal die gaat over affectiviteit*. In vervolgonderzoek zouden dan de begrippen empathie en affectiviteit beide gemeten kunnen worden.